

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krome.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Na kmetijski shod v Gradec! — Razstava goveje živine v zvezi z velikim graškim jesenskim sejmom od 14. do 22. septembra 1907. — Iz razprav osrednega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem. — Delovni načrt potovalnega učitelja Goričana za drugo polletje 1907. — Mraz je najboljši orač. — Gospodarske drobtine. — Zborovanje podružnic in krajinah društev. — Iz podružnic in krajinah društev. — Člani pozor! — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila. — Priloga: Brošurica kmetovalca Andreja Drogenika o sredstvih za zboljšanje travnikov in deteljišč.

Na kmetijski shod v Gradec!

Na 84. glavnem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe sklenilo se je soglasno, da se skliče v letu 1907. zopet v jeseni kmetijski shod. Ta ima namen, podati kmetskemu gibanju novih moči in novih misli ter nuditi kmetom iz različnih krajev naše dežele, da se sestanejo in se pogovorijo o najvažnejših tekočih dnevnikih vprašanjih. Osrednji odbor je poveril izvršitev tega sklepa predlagatelju, to je podružnici za graško okolico. Njen odbor se je posvetoval o nalogah kmetskega shoda v večih sejah ter sklenil sklicati kmetski shod dne 15. sept. t. l. ob 10. uri predpoldne v Gradec v „Annensäle“ (nasproti južnemu koldvoru).

Ker je ta čas v Gradcu veliki graški sejm in ž njim združena razstava živine ter strokovna predavanja, od katerih se vrši dvoje predavanj že 14. septembra ob 7. uri zvečer v hotelu „Florian“, bo gotovo obisk na kmetskem shodu, ki se vrši takoj potem v nedeljo, prav številen; to tem bolj, ker bo gotovo veliko število kmetovalcev obiskalo razstavo. Obisk kmetskega shoda se povrh olajša še s tem, da bodo za časa jesenskega graškega velikega sejma vozili posebni vlaki na vseh železnicah.

Že z ozirom na značaj c. kr. kmetijske družbe kot strogo strokovno-stanovskega društva, bo kmetijski shod imel popolnoma gospodarski značaj, kjer nimajo narodni in strankarski vplivi prav nobene moči. Baval se bo shod izključno le z nekaterimi važnimi tekočimi kmetijskimi vprašanji. Odbor podružnice za graško okolico je sestavil oziraje se na to dejstvo dnevni red, kterege prvi del je posvečen splošnemu razmotrivanju kmetijsko-političnih razmer v postavodaji naše države, medtem ko je namenjen drugi del razmotrivanju vprašanj o gozdnih in pašnih služnostih, lovskih predpravica, kmetski domači žganjekuhi ter o poslih.

Pri tej priložnosti označi kmetski shod gotovo vsaj v svojih resolucijskih sklepih svoje stališče glede vprašanja o avstro-ogrski nagodbi ter o bližnjih trgovinskih nagodbah z balkanskimi državami. Izrazil bo tozadevno vladi in

zakonodaji ponovno želje in težnje štajerskih kmetovalcev.

Odbor se je potrudil, da je pridobil poročevalce za te velevažne vprašanja ne samo iz Štajerskega, ampak tudi iz drugih dežel. Ne sme se prezreti dejstvo, da je tak sestanek ravno sedaj nujno potreben, ker hočemo s tem merodajnim krogom pokazati, da smatramo mi kmetovalci te svoje zahteve za resne in nimamo volje odnehati.

Porabiti mora torej vsak kmetovalec priložnost ter priti na shod, ako resno želi zboljšati svoje gmotno stanje. Čim več kmetovalcev se bo odzvalo temu klicu, tem uspešnejše bo zborovanje.

Dnevni red je sledeči: „Cilji in nameni nemške kmetske zveze“, „Svobodna agrarna zveza v poslanski zbornici“, „Trgovinske pogodbe z balkanskimi državami“, „Gozdne in pašne služnosti“, „Lovske predpravice“, „O domači kmetski žganjekuhi“, in „Poselsko vprašanje“.

Obiskovalcem kmetskega shoda priporočamo, da porabljajo posebne vlake, ki vozijo začasa graškega velikega sejma, ker velja navadni vojni listek za vožnjo tja in nazaj. Vozni red teh posebnih vlakov se naznani v dnevnikih in tednikih. Generalni tajnik Juvan.

Razstava goveje živine v zvezi z velikim graškim jesenskim sejmom

od 14. do 22. septembra 1907.

Medtem ko sta se priredili koncem preteklega stoletja tekom desetih let v Gradcu dve veliki deželni razstavi po inicijativi in s sodelovanjem domače kmetijske družbe, ter se je tako nudila prilika štajerskemu kmetovalcu kakor tudi drugim inozemskim krogom ustvariti si sodbo o napredku v vseh naših kmetijskih panogah, učiti se na podlagi dejanskih vzgledov ter si tako pridobiti marljivost in vsposodbujo k podvojenemu delu, je preteklo sedaj že približno sedemnajst let, da proglašamo tako razstavo.

Večkrat so se delale predpriprave za deželno razstavo; omenimo le one v letu 1903. in 1904., ki so po prizadevanju umrlega predsednika njega vzvišenosti grofa Kottulinskyga in po vstrajnem sodelovanju osrednjega odbornika go-

spoda Rudolfa Dehne že zelo dozorele, in se izjalovile le vsled tega, ker v zadnjem trenutku, ko je bila deželna pomoč že osigurana, od merodajne strani ni bilo mogoče zagotoviti potrebnih državnih sredstev, kar je povzročilo v kmetijskih krogih nekako brezbriznost. Če omenimo k temu še sedaj splošno nenaklonjenost za deželne razstave, ki je zadnja desetletja razširjena povsod, označili smo dvoje glavnih vzrokov, ki sta ovirala prireditel živinske razstave v središču dežele. Tretji vzrok in ovira so okrajna ogledovanja živine, vpeljana po novi postavi o živinoreji iz leta 1896. Kmetovalci in merodajni krogi so bili skozi več let gotovo mnenja, da sedaj ni potrebna deželna razstava goveje živine, ker že tako in tako letna okrajna ogledovanja goveje živine nudijo kmetovalcu in živinorejo pospešujočim činiteljem dovolj priložnosti k vsposodbi in pouku. Toda to velja kvečjemu za kmetovalce dotičnega okraja; na kaki stopinji pa se nahaja živinoreja drugih okrajev, to ostane tudi kmetovalcem ogledovalnega okraja neznan. Nepobitno dejstvo je torej, da taka okrajna prireditel nikakor ne more nadomestiti ogledovanja in razstave v deželnem središču, ker manjkata za to dva predpogoja, namreč okoliš, ki obsega celo deželo ali vsaj veliki del in iz vseh krajev dežele došli obiskovalci in nadalje tudi priložnost večdnevnega opazovanja celotne slike, kar je za jasno in določno sodbo neobhodno potrebno.

Deželnih živinskih razstav, prirejenih v ne predolgih presledkih, v deželnem glavnem mestu ni mogoče pogrešati za večjo dobo, posebno ne v deželi, ki se peča pretežno z živinorejo kakor Štajerska, saj nudi le taka prireditel vsem kmetovalcem priložnost presoditi obstoječe in zidati v bodočnost, le ta daje podlago za splošno potrebne preosnove in ravnanja v živinorejski panogi, le ta daje primerno vsposodbujo k blagodejnemu tekmovanju, brez kterege ni napredka. To spoznanje si je pridobilo tudi pri štajerskih strokovnjakih tla in prešli smo takoj k dejanjem.

Graški veliki jesenski sejm, ki ima pred vsem nalogo pokazati od leta do leta napredek vseh proizvajajočih moči v naši kronovini, nudi osrednjemu odboru in deželnim strokovnjakom za pospeševanje

živinoreje ugodno priliko, da spojijo razstavo živine s tem velikim jesenskim sejmom. Na ta način ni zajamčen le mnogobrojen obisk, ampak olajšano je tudi pokritje stroškov, ker društvo za prireditve jesenskega velikega sejma podpira tudi razstavo za živino.

Razstava bo na dirkališču tik ob prostorih poslopja „Industriehalle“ („veleobrotna dvorana“). Po nasvetu dr. Schupplija je sklenil osrednji odbor, da za sedaj še ne priredi deželne razstave za živino, ampak se letos omeji na razstavo živine iz Gornje Štajerskega.

Ako vzbudi ta prireditve zaželjeno zanimanje v krogih naših kmetovalcev, se razstavi prihodnje leto živina iz Srednje Štajerske in leta 1909. iz Spodnje Štajerskega. Na ta način se ohrani tudi zanimanje. Nikakor pa ni izključeno, da se pozneje ne priredi v primernih presledkih razstave za živino cele dežele, da se pokaže v celotni sliki naš tozadevni napredek.

Živina se spravi v šotorne hleve, tlakane z lesenimi bruni od železnice. Skupno število razstavljenih živalij znaša 120 komadov in sicer 50 muropolskega, 22 pingavskega, 21 marijedvorskega, 17 muricodolskega plemena ter 10 gorskih šek (Bergschecken). Vsa ta živina se vzame iz gornještajerskih živinorejskih zadrug. S tem se da razstavi poseben značaj. Ker obstojajo te živinorejske zadruge že celo vrsto let, se zanima vsa javnost še posebej za uspehe, ki jih ima iskazati zadružna živinoreja. Pri tej priložnosti hočemo tudi dokazati, da se z umno živinorejo štajerska plemena ali pasme v razne svrhe za porabo lahko dvignejo do popolnosti in uporabnosti drugih, sedaj priljubljenih plemen. Posebej se bodo za to razstavo gotovo zanimali kmetovalci iz Srednje in Spodnje Štajerskega.

Daril se razdeli za 4000 kron; od teh je podarila država 2000, dežela 1000, štajerska hranilnica 200, ostalih 800 kron se je izprosilo od okrajnih zastopov, hranilnic in gornještajerskih veleposestnikov, odnosno jih je podarila c. kr. kmetijska družba.

Razstava se otvori dne 14. septembra ob 9. predpoldne na dirkališču pri prostorih poslopja „Industriehalle“ ter traja tako dolgo kakor jesenski veliki sejm, namreč od 14. do 22. septembra. Z razstavo v zvezi so poučna predavanja o živinoreji, za kar smo pridobili celo vrsto strokovnjakov. Predavanja se vrše dne 14., 16. in 19. septembra zvečer ob 7. v hotelu „Florian“ in osrednji odbor uljudno vabi tem potom že sedaj gospode kmetovalce, da se jih udeleže. Dne 14. septembra predava živinorejski ravnatelj Wozak iz Prage „O bikoreji“ in ravnatelj poljedelske šole Washietl iz Celovca „Kako preizkusim sposobnost goveda“, dne 16. septembra ravnatelj Albrecht iz Traunsteina na Bavarskem: „Živinoreja in sredstva za njeno pospeševanje na Bavarskem“ in deželni veter. poročevalec Januschke iz Gradca: „Kako moramo varovati govedo vnetja v spolovilih“; dne 19. septembra predava dr. P. Schuppli (Grabnerhof): „O zidanju hlevov na ravnem in na planinah“ in učitelj dež. zveze Schneider

(Grabnerhof): „O razvoju gornještajerskih živinorejskih zadrug, pregled.“ Iz tega je razvidno, da so predavanja velezanimiva in pričakovati je prav dobrega obiska.

Začetek k prireditvi deželnih razstav je v ožjem, toda izvrstnem načrtu storjen. Odvisno je od uspeha, ali se v prihodnje zida na tej podlagi naprej ter se priključijo razstave za drobnico in druge kmetijske razstave, ali pa bo osrednji odbor prisiljen v bodoče prirediti samostojne kmetijske razstave.

Generalni tajnik Juvan.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Seja dne 2. julija 1907. Začetek ob 10. uri predpoldne. (Konec.)

Konečno naj omenimo, da je štajerski deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju v marcu 1907 naročil visokemu deželnemu odboru, da stavi tekom prihodnjega zasedanja, ki se bo vršilo najbrže v jeseni tega leta, natančneje predloge. Kakor smo poizvedeli, je deželni odbor že zavzel stališče v tej stvari in izdelal predlog, naj se za leta 1907., 1908. in 1909. da družbi v ta namen na razpolago vsakoletno 2000 K.

Prvemu štajerskemu perutninarskemu društvu se k onim trem kolajnam, ki jih ima že dovoljene, še dovoli četrt, zlata kolajna.

4. Poročilo vinorejskega odseka.

a) Sklepanje o predlogu kmetijske podružnice v Gradcu. Osrednji odbor naj povzroči, da se v onih vinogradih, ki jih trsna uš še ni uničila, oziroma okužila, uvede kulturalno obdelovanje. Poroča član osrednjega odbora gospod Franc Zweifler.

Ta predlog gospoda ravnatelja dr. Elschnigga, ki ga je podružnica v Gradcu po nasvetu strokovnjakov zadnjič umaknila, se na novo predloži vinorejskemu odseku. V svoji seji na Ptuju pa ga je vinorejski odsek soglasno odklonil, ker se tako obdelovanje, kakor kažejo razmere, že davno več ne priporoča.

b) Predlog gospoda Rudolfa Wibmerja na Ptuju. Osrednji odbor naj izposluje pri visokem c. kr. poljedelskem ministrstvu in pri visokem deželnem odboru, da se naj promet s trtami med onimi krajimi, ki jih je trsna uš uničila, ne prepoveduje, ampak omogoči in olajša.

Gospod član osrednjega odbora Franc Zweifler poroča, da se pritožujejo gospodje Wibmer in Mayrjev naslednik Schappel zaradi tega, ker se ne morejo kupovati trte na Primorskem, da si je dežela sama od tam naročila trte. Tudi se je nekterim zasebnikom dovolilo, kupovati in naročati trte iz Primorja.

Zgorej navedeni predlog sekcije se soglasno sprejme, ravnotako

c) predlog gospoda ravnatelja Zweiflerja: Ker je ta reč velikega gospodarskega pomena, naj posveti osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe impregniranju (namakanju, mazanju) vinogradnih kolov večjo pozornost in naj skupno

z zvezo gospodarskih zadrug na Štajerskem potov, po katerih bi se lahko omogočilo vinorejcem, da si lahko naročajo v večji množini dobro impregnirane kole.

Gospod dr. Leuschner meni, da bi se ustanovitev takih zavodov prej izplačala v Nemčiji, kjer je les zelo drag in kjer nima vinorejec, kakor pri nas, tudi sam gozda doma, ko pa pri nas, posebno ker pri nas že mnogi vinorejci (tudi manjši) n. pr. v okolici Brežic, Bizeljskega sami impregnirajo svoje kolje. Zato stavi dodatni predlog:

Potovalni učitelji naj s primernim poukom, z uvajanjem skupnih kotlov itd. delajo na to, da se bodo vinogradniki sami še bolj sprijeli impregniranja kolja. Tudi ta predlog se sprejme.

d) Poročilo o cenejši nabavi bakrene galice. Tozadevni predlog (20—28) podružnic Št. Ilj v Slov. gor., Hartberg, Lipnica, Ljutomer, Maribor, Pischelsdorf, Stainz in Videm, ki se je sprejel na 84. občnem zboru kmetijske družbe, se glasi:

Glede cenejšega nakupovanja bakrene galice se predlaga od nekterih podružnic, naj visoka vlada sama prevzame izdelovanje bakrene galice in jo naj ceno oddaje vinorejcem. Druge podružnice pa predlagajo, naj se dela na to, da se določi najvišja cena za kilogram galice, ki bo neodvisna od vsakokratnih tržnih cen in ki se predlaga med 50 in 60 v. Stroški, ki bi nastali iz tega, naj se pokrijejo iz državnih in deželnih prispevkov.

Gospod član osred. odbora Schmid najprej izjavi, da stremi osrednji odbor vkljub vsem žrtvami, ki jih je v tej stvari že prinesel, še vedno za tem, da postane bakrena galica cenejša. Na to prečita tozadevne predloge vinorejskega odseka, ki jih je odsek sprejel v svoji seji dne 28. junija t. l. Iz teh predlogov in utemeljavanja izvzamemo sledeče:

Sekcija prosi osrednji odbor, naj poskrbi vse potrebno, da se bodo ti predlogi izvedli.

1. Visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo naj izposluje, da se bo izdelovanje bakrene galice v Brixlegu na Tirolskem v taki meri razširilo, da bodo vsi vinorejski kraji v Avstriji dobivali svojo galico iz državne tovarne v Brixlegu. Galica se naj oddaja skoro za lastno ceno, tako, da bodo vsi avstrijski vinorejci deležni glede galice onih ugodnosti, ki jih doslej uživajo samo tirolski.

Vinorejska sekcija stavi v izvršitev tega predloga velike upe. Izvršil se bo tem lažje, ker sta državni bakrokop in tudi skrb za kmetijstvo prideljena poljedelskem ministrstvu.

2. Pri nakupovanju naj se pusti pri istih zahtevah svobodna konkurenca in naj se ne ozira v prvi vrsti na kako določeno tvrdko ali določen okoliš.

Zraven naj se dela na to, da se bo namestu dosedanje skoro kemično-čiste bakrene galice prodajala tehnično-čista; cena naj bo nizka in se naj ravna po vsebini bakra, ki ga ima galica. Vendar pa sme biti drugih primesi le malo.

3. Ker imamo v Avstriji mnogo rud, kjer se je kopal baker, a so lastniki kopanje opustili, ker se niso mogli kosati z ameriško konkurenco, naj se lastnike dotičnih rudokopov obodri da bodo zopet začeli kopati baker. To jim bo danes tem bolj mogoče in lažje, ker se za izdelovanje galice rabi mnogo bakra.

Vinorejski odsek se nikakor ne more strinjati s predlogi naj se za bakreno galico določi najvišja cena 50—60 v za kilogram in naj se stroški, ki bi še bili preko tega, pokrijejo iz državnih in deželnih sredstev.

Ta želja bi bila popolnoma brez uspeha, ker bi se v praksi zelo zlorabljala ugodnost, da doplača država oziroma dežela škodo, ki bi jo imel tovarnar.

Gospode deželne in državne poslance naj se naprosi, da po svojih močeh kar najbolj podpirajo prošnjo, ki je izražena v točki 1. Ta predlog se soglasno sprejme.

Prisednik deželnega odbora Franc grof Attems pové, da bi razen tvornice za bakreno galico v Aussigu prišla k večjemu še tujezemski konkurenca v poštev, ker deželna tvornica v Brixlegu na Tirolskem ne zadostuje niti za Tirolsko in ker državi najbrže ne bo mogoče, razširiti izdelovanje bakrene galice v Brixlegu.

Ravno tako ne upa posebnih uspehov, če se zopet uvedejo namestu starih štajerskih rudokopov, ki jih je uničila ameriška konkurenca. Govornik meni, naj se v prvi vrsti zmanjša potreba galice s tem, da se, kakor so pokazale dosedanje izkušnje, rabi samo 1 kg na 100 litrov vode za škropljenje.

e) Poročilo glede začetka desetletne dobe davčne prostosti za vinograde, ki jih je uničila trsna uš. O tem predmetu so v vinorejskem odseku govorili gospodje Girstmayer, Stiger in Schmid.

Gospod ravnatelj Zweifler pové, da se davčna prostost začne večkrat šele v drugem ali tretjem letu, a ne za to, ker je geometer prepozno stvar vzel na znanje, ampak vsled poznih odlokov dotičnih oblasti. Najbolj potrebna pa je ta olajšava že prvo leto, ko se začne pridelek manjšati.

Predlog: Osrednji odbor naj poskrbi potrebno, da se začne davčna prostost že prvo leto, ko se vinograd na novo nasadi, in kot nov nasad naznani, ali pa najpozneje naj se začne s prihodnjim letom. Od dneva odloka naj traja ta olajšava polnih deset let — se sprejme.

f) Poročilo glede znižanja cene ameriških požlahtnjenih trt v deželnih nasadih. (Predlog podružnice v Cmureku, točka 31. na 84. občnem zboru kmetijske družbe). Ker je poročevalec, član osrednjega odbora Reitter odsoten, se ta točka odstavi z dnevnega reda. Ker pa je deželni odbor to prošnjo že odklonil, se osrednji odbor ni hotel več s tem predlogom pečati.

g) Poročilo o dopisu deželnega kulturnega sveta za Istro z dne 11. maja 1907, št. 1038, v katerem prosi, naj družba ž njim vred zavzame stališče k novi postavi o izdelovanju umetnega vina s sankcijo z dne 12. aprila 1907, ki naj

stopi v veljavo 12. julija t. l. O tem predmetu poroča član osrednjega odbora gospod ravnatelj Schmid. Vsebinska dopisa se vzame s pritrjevanjem na znanje razen točke o prideljenju finančnih organov, ki naj bi pomagali kletarskim inšpektorjem pri kontroli.

Predlog vinorejskega odseka se glasi: Ker pride nova postava o umetnem vinu, ki je že sankcionirana, še enkrat v državni zbornici v razgovor, ni treba podpirati točk II. in III. Nasprotno pa podpira sekcija najtopleje predlog, ki dela na to, da se vlada nujno naprosi, da ukrene kmalu vse potrebno, da se ne bo več godila škoda vinorejcem tostran Litve. Ali se naj ustvari, kakor na Ogrskem, posebna postava o avstrijskem vinu, ali pa se naj uvede med obema državnima polovicama carinska meja.

Vinorejski odsek prosi slavni osrednji odbor, naj porabi ves svoj vpliv za to in naj dela pri vladi na to, da se ti predlogi izvršijo.

Zastopnik vlade gospod dvorni svetnik baron Hammer-Purgstall, pravi, da bo morala družba v kratkem času na neko zahtevo c. kr. namestnije izreči svoje mnenje. In pri tej priliki se lahko omeni in uredi tudi vsebinska tega dopisa.

b) Naj se za čas žetve dovoli vojakom splošen dopust kakor na Ogrskem.

V vinorejskem odseku je stavil gospod Girstmayer zahtevo, naj se uvede kakor na Ogrskem tudi v Avstriji s prvim julijem splošen dopust za vojaštvo, ker je armada vendar skupna institucija in pomankanje ljudi veliko. Ker je bila stvar nujna, je telegrafično prosil poslanca Malika in Marekhla, naj se v državnem zboru za to potegne. Zato prosi, naj se to naknadno odobri, kar se tudi zgodi.

z) Glede razširjenja deželne kleti v Gradcu predlaga vinorejski odsek po predlogu Stigerja, naj osrednji odbor potom deželnega odbora stavi v deželnem zboru sledeče predloge:

1. Da se vino še bolj vnovči in spozna, naj sklene deželni odbor, da se deželna klet razširi, kar je tako že zelo nujno potrebno.

2. V ta namen naj se porabi dosedanje blagovno skladišče tvrde Haas in sinovi v pritličju, oziroma vsi prostori v pritličju.

Ravnatelj Zweifler utemeljuje ta predlog obširno s tem, da dosedanja deželna klet nikakor ne ustreza svojemu namenu in kaže na to, da je zveza gospodarskih zadrug pripravljena za zgorej omenjene prostore plačati isto stanarino, kakor jo je plačeval dosednji najemnik. Predlog se sprejme.

Prisednik deželnega odbora gospod Franc grof Attems naznani, da se, kakor meni deželni odbor do sedaj, ne sklada z resnobo in dostojanstvom deželnega dvorca, če se porabi njega pročelna stran za take stvari. Mogoče pa se da doseči, da se v deželnem zboru to mnenje premeni.

5. Sklepanje o vlogi podružnice v Št. Ilju v Slov. gor. glede državnih nagrad za dobre in pridne gospodarje.

Ker je poročevalec član osrednjega odbora gospod Reitter odsoten, se ta točka odstavi z dnevnega reda.

6. Poročilo visokega deželnega odbora o uspehih pri poskusih z umetnimi gnojili, ki jih je izvršilo kmetijsko kemično preizkuševališče v Gradcu. Poroča član osrednjega odbora g. dr. Klusemann.

Poročevalec govori zelo obširno k tej stvari. Najprej naznani poročilo gospoda deželnega potovalnega učitelja Belléta, ki ga je poslal osrednjemu odboru kmetijske družbe 29. januarja 1905. V tem poročilu govori o potrebi, da se pouči ljudstvo o gnojenju sploh, posebno ker nekateri novi ameriški nasadi ne dajejo dovolj pridelka, kar je napotilo osrednji odbor in tudi vinorejski odsek, da je vsled sklepa seje z dne 1. marca 1905 stopil pred visoki deželni odbor s konkretnimi predlogi.

Visoki deželni odbor je drage volje ugodil prošnjam in je ukazal kemičnim kmetijskim preizkuševališčem v Mariboru in Gradcu, naj najprej delajo poskuse z gnojenjem travnikov.

Vsled razglasa v družbinem glasilu se je za poskuse oglasilo 186 udeležencev, a le 88 jih je lahko dobilo umetna gnojila. Od teh jih je poslalo 72, to je 82% bolj ali manj popolne odgovore na stavljenja vprašanja in s tem pokazalo, da se zelo zanimajo za to stvar. Na tem mestu se z uspehom ne moremo obširneje pečati; naj samo omenimo, da znaša povprečen dobiček, če računamo meterski cent sena za 5 K, na hektar 20 K 60 v.

Predlog:

1. Osrednji odbor c. kr. štajerske kmetijske družbe naj sklene, da se natisne poročilo o poskusih kmetijskega kemičnega preizkuševališča z gnojenjem travnikov na Gornjem in Srednjem Štajerskem v letu 1906. ali v družbinem glasilu, ali pa v posebni knjižici, da zvedo za to udje kmetijske družbe.

2. Osrednji odbor naj se obrne na slavni deželni odbor s prošnjo, naj dovoli za napravo nadaljnjih poskusnih travnikov in njiv za poskuse z umetnim gnojenjem, ki se bo v letu 1908. najbolj vršilo pri krompirju, nadaljno podporo.

Prisednik deželnega odbora gospod Franc grof Attems pravi, naj se počaka do konca leta 1907., ker se poskusi z umetnim gnojenjem še vedno vršijo. O uspehih pri gnojenju krompirja lahko takoj poročata ravnatelja dr. Hotter in Schmid; važno je sedaj v prvi vrsti, da se nadaljujejo poskusi z gnojenjem vinogradov.

Gospod dr. Hotter pravi, da se sedaj podpira na Srednjem in Spodnjem Štajerskem gnojenje travnikov, da se bo potem prešlo na gnojenje vinogradov. Tudi z naprej se naj vršijo poskusi z gnojenjem travnikov, gnojenje vinogradov pa se naj v bodoče še bolj obsežno vrši. Posebno dobro je, če se na poskusnih travnikih pokaže tudi vpliv posetve in obdelovanja, kar je posebno važno za Gornje Štajersko.

Ravnatelj Schmid poroča, da je poslala tudi mariborska poskusna postaja deželnemu odboru poročilo o poskusnem gnojenju travnikov, ki se je izvršilo po

večini zelo uspešno in ki je bilo samo v enem slučaju brez uspeha. Tudi tukaj se priporoča, naj se počaka do konca leta 1907., da se vidijo tudi nadaljne posledice gnojenja.

Končno še omeni dr. Klusemann, da se mora, ker primanjkuje tako zelo delavskih močij, bolj priporočati sajenje krompirja, ko pa sajenje pese ali sajenje koruze; iz istega vzroka se bo za poskuse tudi priglasilo mnogo udeležencev.

7. Poročilo o ustanovitvi odseka za rastlinorejo. Poroča član osrednjega odbora dr. Hotter.

Predlog 17, ki ga je stavila na družbinem občnem zboru podružnica v Rogaški Slatini, se glasi v verziji gospoda Regule iz Niederschöckla takole:

Sklene se, ustanoviti rastlinorejski odsek s posebnim ozirom na obdelovanje travnikov in pridelovanje krme. Tudi se izda splošno umljiva, za Spodnje Štajersko tudi dvojezična knjižica o obdelovanju travnikov in sušenju in namakanju posestev.

Član osrednjega odbora gospod dr. Hotter pravi najprej sledeče: Najprej se pač moramo vprašati, ali je potrebno, da se tako loči nova sekcija in ali ne bi bilo mogoče, da prevzame to nalogo živinorejski odsek. Rastlinorejski odsek pa se ne bo pečal le z obdelovanjem travnikov in pridelovanjem sena, ampak tudi z drugimi panogami rastlinoreje, s katerimi se ne more pečati živinorejski odsek. Takšne naloge iz področja rastlinoreje so: pridelovanje travinega in deteljnega semena, ustanovitev semenarskih zadrug, ustanovitev društva za vnovčenje semen (kakor je nemška kmetijska družba), semenski sejmi, gnojenje, spravljanje gnojilnega apna za obširne okraje naše dežele, ki imajo v svoji zemlji malo apna, poskusi z gnojenjem in nasajanjem; nadalje se naj delajo poskusi s sajenjem hmelja, zelenjave in tobaka.

Prva in najvažnejša naloga rastlinorejskega odseka je posredovanje pri nakupu in prodaji travinega in deteljinega semena, vprašanje priskrbovanja semena za novine in zboljšanje travnikov s posetvijo.

Nakupovanje mešanega semena se je že zelo razširilo; v letu 1906. je kupila zveza 28.000 kg semena rdeče detelje in 20.000 kg travinega semena. Domači posestniki in producenti so poslali le seme francoske Ray-trave in sicer je poslala semenarska zadruga v Eisbachu 3.100 kg in krajevno društvo v Kalchbergu 1.035 kg.

Pridelovanje semena se naj vrši v večjem obsegu. To se mora zgoditi še bolj vsled tega, ker seme, ki se je pridelalo v ravnini, ne velja za setev v bregih in narobe tudi ne, ker se mora seme prej privaditi zemlji in zraku. Isto velja o semenu rdeče detelje.

Nato predlaga:

Osrednji odbor naj blagovoli izvršuje sklep 84. občnega družbinega zbora skleniti: Ta rastlinorejska sekcija se naj osnuje na sledeči način, da se v njo pritegnejo: a) Člani osrednjega odbora in glavni tajnik, b) deželni kulturni nadzener in njegov namestnik, c) zastopnik hmeljarskega društva Fürstenfeldu in južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu, d) predsednik semenarske zadruge

v Eisbachu, e) zastopnik zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, f) potovalna učitelj A. Rauch in Goričan, g) po en zastopnik deželne kmetijske šole v Grottenhofu in zimske šole v Andritz, h) gospodje: J. Regula v Niederschöcklu, upravitej Mossbacher v Steinfeldu, Lederer v Kalsdorfu, pl. Regner v Kumbergu, A. Drogenik v Podplatu.

Predlog se sprejme.

Gospod dr. Hutter še utemeljuje natančneje nekatere točke svojega predloga, posebno glede preiskovanja, kako je seme v nižini in višini različno, torej o poskusih, ki so se začeli na Švedskem in se pri nas ravno tako izvršili.

Nemške knjige ni ravno potrebno izdajati, ker je o tej tvarini mnogo cenih in lahko umljivih knjig. Predsednik prepusti stvar glede knjige novemu odseku, da to vprašanje razmotriva in sklene potrebno.

Predlog podružnice v Konjicah, ki ga je stavila na 84. občnem zboru kmetijske družbe: Osrednji odbor naj poskrbi za to, da izide postava ali naredba, da se na Štajerskem sme prodajati le tako seme, ki ga je kako preiskovališče preiskalo in plombiralo. Poroča član osrednjega odbora gospod dr. Hotter.

Ker se je ta predlog obravnaval že v deželnem zboru leta 1903., se je že malo zakasnil. Težava tiči v tem, da je kmetovalec pri tej stvari enkrat konsument. Najbolje je, če se skupno naroča preiskano seme, kar tako dela z velikim uspehom zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem. Novih postav ni treba glede tega. Predlogi se sprejmejo.

Ko se je še obravnavalo vprašanje trgovskega ministrstva glede otroškega dela pri kmetijstvu, določi predsednik prihodnjo sejo osrednjega odbora na 3. september, se zahvali vsem navzočim za vztrajnost in zaključi, ker ni zoper zapisnik zadnje seje nobenega ugovora, sejo ob 1/23 uri.

Delovni načrt potovaln. učitelja Goričana za drugo polletje 1907.

Predavanja se bodo vršila v sledečih krajih:

- Okraj Celje: Sternstein, Šmartin v Rožni dolini, Dramlje, Kalobje, Št. Jošt.
- " Konjice: Sv. Dub, Prihova-Vitanje, Konjice, Stranice, Št. Jernej.
- " Maribor: Lembah.
- " Marnberg: Ribnica-Trofin.
- " Gornjigrad: Nova štifta, Gornjigrad, Rečica, Mozirje, Šmartin.
- " Soštanj: Šmartno ob Paki, Škale, Št. Janž.
- " Laško: Sv. Miklavž.
- " Bistrica: Gornja Poljskava, Slov. Bistrica.
- " Slov. Gradec: Pameče, Šmartin, Podgorje.

Mraz je najboljši orač.

Nobene njive ne sme kmet pustiti čez zimo nezorane in pljug mora biti vedno zadnje orodje, s katerim naj gre kmet pred zimo z njive. Posebno v težkih tleh, ki jih lahko spomladi še le pozno orjemo, moramo gledati na to, da spravimo zemljo še pred zimo, da lahko

potem spomladi prej sejemo. Potrebno je namreč, da se zemlja čez zimo zrahlja. Če tudi imamo pri oranju velike grude, in če tudi se vprežna živina zelo poti — zima razžene grude in jih zdrobi tako na drobno, da jih niti najboljša brana ne bi mogla tako. V spomladi pa je delo zelo prijetno; če le malo povlačimo, se zemlja hitro posuši in seme pride v zemljo, še predno je iz nje izginila zimska mokrota, ki je za poganjanje tako potrebna. Kako globoko moramo v jeseni orati, to je odvisno od zemlje. Plitvo zemljo, posebno ono, ki ima pod seboj glen ali lapor, moramo vedno previdno orati in paziti na to, kako daleč sežemo z gnojem. Če pa je pod njivo dobra zemlja, orjemo vedno malo globlje, posebno če dodenemo hlevskemu gnoju še nekaj Tomaževe žindre, kar je posebno ugodno za take rastline, ki imajo globoko segajoče korenine. Krakofžik.

Gospodarske drobtine.

(Notranjec.)

Nesreče s poljedelskimi stroji se množe.

Tu je odtrgal stroj roko, tam je uničil mlado življenje. C. kr. namestništvo in deželni odbor na Češkem sta zato izdala odlok, v katerem navajata varnostne naprave, ktere morajo imeti mlatilnice, slamoreznice i. t. d., da ne bo več nesreč. Upamo, da bo c. kr. vlada tudi v drugih deželah isto odredila. Ta odlok ni samo važen za poljedelce, ampak tudi za izdelovalce teh strojev. Zakaj odslej bodo smeli prodajati le stroje, ki bodo imeli predpisane varnostne naprave in bodo morali kupce natančno poučiti o porabi strojev.

Zborovanja podružnic in krajnih društev.

Št. Ilj v Slov. gor. Podružnica kmetijske družbe priredi potovalno predavanje dne 8. septembra (v nedeljo) ob 3. uri popoldne v gostilni g. Ornika v Jarenini. — Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Predavanje gospoda dežel. potovalnega učitelja Jelovška o živinoreji. 3. Sprejemanje novih članov. 4. Eventuelni predlogi. — Vse člane in tudi nečlane, ki se zanimajo za predavanje, vabimo, da se ga v velikem številu vdeležijo.

Iz podružnic in krajnih društev.

Št. Ilj v Slov. gor. (5. avgusta 1907.) Včeraj se je vršilo pri St. Kungoti potovalno predavanje kmetijske podružnice v Št. Ilju, ki je bilo zopet zelo dobro obiskano. Predsednik podružnice gospod Repnik je najprej pozdravil navzoče. Nato je predaval gospod strokovni učitelj Krakofžik iz Grottenhofa zelo poučno o ravnanju s travniki. Predavanje je bilo tako zanimivo, da so ga poslušalci z velikim zanimanjem in pazljivo poslušali do konca, dasi je trajalo nad 2 in 1/2 ure. Gospod Krakofžik je govoril obširno, kako se morajo travniki snažiti, planirati, obdelovati z brano in valjarjem, kako se morajo zatirati travnikom škodljive živali, trebiti plevel in manj vredne rastline, kositi, sušiti in zamakati, gnojiti, popasti, mladiti in na novo urediti. Nato je pokazal nad 50 najvažnejših travniških detelj in trav ter odgovoril na različna

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Zapisnik

VII. rednega zborovanja „Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem“, ki se je vršilo 6. junija 1907 ob 11. uri predpoldne pod predsedstvom načelnika nadzornega sveta, ekscelece deželnega glavarja Edmunda grofa Attemsa v deželnem dvorcu štajerskem v Gradcu.

(Nadaljevanje.)

Glede naloge, ki jo je prevzela zveza od dežele, namreč obskrbovanja deželne vzorne kleti in kleti v deželnem dvorcu s potrebnimi vini, kaže govornik na to, da je klet v deželnem dvorcu v prvi vrsti za to, da lahko zveza spravi vino v denar in da lahko dobijo v njej mnogoštevilni obiskovalci Gradca pristna, čista štajerska vina. Da se to lahko v polni meri doseže, je neobhodno potrebno, da dobi klet v deželnem dvorcu primerne prostore, ker dosedanja nikakor ne ustrezajo svojemu namenu. Zato apelira na predsednika, ki je obenem deželni glavar in načelnik zvezinega nadzorstvenega sveta, naj se pobriga za to stvar in naj skrbi, da se za razširjenje deželne kleti porabijo prostori, ki jih ima sedaj v Gosposki ulici firma Haas in sinovi, oziroma naj bo vsaj naklonjen temu načrtu.

Glede naložitve zvezinega denarja omeni govornik, da znaša njegovo stanje kakor se vidi iz letnega poročila, skoro štiri milijone kron in da je naložen v različnih graških denarnih zavodih, n. pr. v štajerski eskomptni banki, osrednji banki nemških hranilnic itd. On priporoča načelnstvu vodstva, naj se peča s vprašanjem, ali ne bi bilo bolje, da se denar, namestu, da bi ležal v različnih denarnih zavodih, k blagru dežele same upravlja, da se toraj iz njega osnuje štajerska deželna banka. Ta banka naj bi izvrševala vse posle kakor jih vršijo druge banke in naj bi skrbela v prvi vrsti za to, da dobijo štajerski kmetje cena posojila.

Nadalje govori govornik o razmerju med zvezo in blagajno kmečke zveze (Bauernvereinskasse) za Srednje in Gornje Štajersko. Najprej pa omeni, da tukaj ne govori iz nikakega političnega stališča. Pravi namreč, da ne more denaren zavod, ki se je ustanovil na politični podlagi, dolgo dobro uspevati. Denaren zavod se namreč pri podeljevanju kredita ne sme ozirati na strankarsko politično prepričanje, ampak samo na gospodarske razmere onega, ki želi kredit. Politična podlaga pa dela zavodu samemu sitnosti; če mora namreč postopati proti kakemu dolžniku iz svoje stranke, ki je len v plačevanju obresti, se kaj lahko zgodi, da ji ta uskoči v nasprotni tabor. Princip, da se naj denarni zavodi snujejo na gospodarski in ne na politični podlagi, je torej edino veljaven in splošno priznan. Z ozirom na določbo blagajne kmečke zveze, vsled ktere morejo pri njej dobiti

posojilo le oni, ki so člani štajerskega katoliškega „Bauernbunda“, pravi govornik, da bo menda boljše, če se ta določba v pravilih črta, tako da bo lahko dobil vsak kmetovalec pri tej blagajni posojilo. V tem slučaju je tudi opravičeno, če nalaga zveza, ki je namenjena vsem kmetom iz Štajerske, naj so že te ali one narodnosti, te ali one vere, če nalaga svoj denar pri štajerski blagajni kmečke zveze.

Govornik priporoča vsa svoja izvajanja zvezinemu vodstvu, naj o njih razmišlja in upa, da se bode lahko eden ali drugi njegovih nasvetov izvršil.

Predsednik konstatira, da ne smatra izvajanj gosp. viteza pl. Rokitanskega kot formalne predloge, ampak le kot namigljaje, oziroma nasvete. Obljubi, da se bo zvezin odbor podrobno ž njimi pečal.

Gospod Janez Feichter iz Gröbminga povdarja, da sta v Gröbmingu dve rajfajznovki, ena protestanska in ena katoliška, ki pa delata zelo uspešno ena poleg druge in med kterima ni v poslovanju skoro nobenega razločka.

Gospod Franc Hagenhofer odgovarja na izvajanja gospoda Fridrika viteza pl. Rokitanskega glede njegovega nasveta, naj se izpremenijo pravila „Bauernbundove“ blagajne in naj se osnuje deželna banka, da je bila ravno konservativna stranka, ki je v deželnem zboru večkrat stavila predlog, naj se osnuje deželni hipotečni zavod. Svobodomiselnina večina v deželnem zboru pa ni imela za to nobenega smisla in tak zavod se ni ustanovil. Tudi baron Rokitansky je leta 1899. sam izjavil, da je čas za to zelo neugoden, ker je obrestna mera poskočila in ker jo bo težko znižati. Ko je konservativna stranka videla, da ni upanja, da se osnuje deželna hipotečna banka, si je morala osnovati sama tak zavod, to je blagajna kmečke zveze za Srednje in Gornje Štajersko. (Konec sledi.)

II.

Jesenski plemenski sejem za murodolsko plemensko govedo pri Sv. Mihelu nad Ljubnim, 10. septembra 1907.

Najuspešnejše sredstvo za povzdigo živinoreje, ki je za Štajersko zaradi njene naravne lege tako zelo važna, so zveze govedorejcev v posameznih zadrugah. Te zadruga stremijo za tem, da povzdignejo govedorejo s požlahtnjenjem domačih govejih plemen.

Zveza je že davno spoznala, kako važno je za povzdigo živinoreje, če se prirejajo plemenski sejmi. Ti sejmi so na eni strani ogledovanje živine, na drugi pa dajejo kupcem priložnost, da si nakupijo dobro in lepo plemensko živino.

Plemenski sejmi, ki so se vršili v letu 1906., so na vse strani zadovoljili. Na plemenski sejem v Judenburgu 2. maja

1906 se je prigralo 126 glav živine in na onega pri Sv. Mihelu nad Ljubnim 11. septembra 1906 celo 198 glav. Vsakokrat se jih je mnogo prodalo za zelo ugodne cene. Tako je med drugim kupila nemška sekcija deželnega kulturnega sveta za kraljevino Češko na plemenskem sejmu pri Sv. Mihelu nad Ljubnim 41 dobrih plemenskih bikov.

Kakor lani, priredi zveza tudi letos oba plemenska sejma za murodolsko govedo (spomladnji sejem v Judenburgu se je že vršil 2. maja); jesenski sejem pa se vrši 10. septembra 1907 pri Sv. Mihelu nad Ljubnim po sledečem sporedu:

Štev. 15.200. Vspored za jesenski plemenski sejem za murodolsko plemensko govedo, ki se vrši 10. septembra 1907 pri Sv. Mihelu nad Ljubnim:

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem priredi sporazumno z živinorejskimi zadrugami za murodolsko živino v Admontu, Aflenzu, Judenburgu, Kindbergu, Knittelfeldu, Ljubnem, Marijinem Celju, Mauternu, Mürzzuschlagu in Oberzeirungu vsakoleten jesenski plemenski sejem, ki se vrši letos 10. septembra. Samo člani navedenih zadrug smejo na ta sejem postaviti svojo živino.

Na sejem se smejo postaviti: mladi bikiči, oziroma biki od enega leta naprej, dokler še niso drugokrat zmenili zob in telice, stare od pol leta naprej. Posamezne plemenske zadruga bodo poskrbele za to, da se bo postavila le živina čistega plemena na sejem. Živina vsake posamezne zadruga se postavi posebej in označi s posebno tablico. Vsaka zadruga, ki se udeleži tega sejma, si mora izvoliti posebnega zaupnega moža, ki na sejmu pazi, da se med zadrugino živino ne razstavi in v nakup ponuja kaka druga živina.

Živino, ki jo menijo zadruga na sejmu razstaviti, morajo vsaj do 1. septembra prijaviti pri zvezi.

Sejem priredi zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, ki plača sama vse stroške, ki so v zvezi s prireditvijo sejma. Stojnina se za živino ne pobira, pač pa se mora od vsake na tem sejmu prodane živine plačati dva odstotka prodajne cene v pokritje stroškov, ki jih ima zveza s prireditvijo sejma. Vsaka prodaja se mora takoj na sejmu naznaniti zadruginemu zaupniku, še preden se živina odžene s sejma.

Vse priprave za izvoditev plemenskega sejma pri Sv. Mihaelu nad Ljubnim ima v rokah živinorejska zadruga v Ljubnem, ki bo pri tem vedno postopala sporazumno z zvezo.

S plemenskim sejmom je zvezano premiranje priglane živine. Dotično razsodišče je sestavljeno iz odposlancev c. kr. poljedelskega ministratva, štajerskega deželnega odbora, c. kr. štajerske kmetijske

družbe in posameznih odposlancev udeleženih desetih živinorejskih zadrug.

V Gradcu, 10. avgusta 1907.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem.

III.

Organizacija vnovčenja živine in ustanovitev takega zavoda na Dunaju.

Predsedstvo splošne zveze gospodarskih zadrug v Avstriji je v svoji seji 22. novembra 1906 sklenilo: Predsedstvo splošne zveze gospodarskih zadrug v Avstriji smatra zadružno organizacijo vnovčenja živine za potrebno, da se prekupčija in mešetarjenje kolikor mogoče omeji, da pride na mestne sejme stalno število živine, in da se enkrat omogoči kolikor možno stalna, od slučajev in špekulacije neodvisna in produkcijskim stroškom primerna cena za živino. V ta namen naj se v celi državi osnujejo krajevne zadruge za vnovčenje živine, če že ni drugih zadrug, ki imajo to nalogo, na Dunaju pa in v drugih mestih naj se osnujejo centrale. Predsedstvo naroča upravnemu odboru splošne zveze gospodarskih zadrug, naj sporazumno z zadružnimi zvezami in drugimi kmetijskimi korporacijami takoj začne s predpripravami in naj na prihodnji seji predsedstva o tem poroča.

Izvršujoč sklep predsedstva je predložil zastopnik splošne zveze upravnemu odboru v njegovi seji 5. aprila t. l. predloge glede ustanovitve zadrug za vnovčenje živine.

Iz teh posnemamo najprej, da se mora v prvi vrsti ustanoviti v ta namen na Dunaju centrala. Za to se za sedaj ne bo ustanovila posebna juristična oseba (zadruga, akcijska družba ali kaj enakega), ampak splošna zveza bo poskrbela, da se pri njej osnuje poseben oddelek, ki se bo pečal s to stvarjo. Ta oddelek bo najprej in v prvi vrsti skrbel za vnovčenje klavne živine, a bo svoj delokrog kmalu razširil tudi na vnovčenje plemenske in domače živine, kakor hitro bodo za to dani vsi predpogoji in se bo za to pokazala potreba. Ta oddelek ne bo sam nastopal kot kupec in prodajalec, ampak bo le posredoval pri nakupu in prodaji. Na lastno roko ne namerava delati nobenih kupčij in tudi ne išče pri tej stvari nobenega gmotnega dobička. Pri tem posredovanju se lahko udeležujejo ne le gospodarske zadruge in društva, ampak tudi posamezni kmetovalci. V kolikor bo to mogoče, se bo skušala doseči združitev kmetovalcev v krajevna društva za zadružno vnovčenje živine, posebno tam, kjer še ni takih zadrug ali društev, ki bi se pečala s to nalogo. Kakor hitro bo ustanovljena na Dunaju taka centrala, se bodo tudi v vseh drugih večjih mestih Avstrije morale ustanoviti slične organizacije. Te pa bodo morale biti že iz začetka v trdni in vedni zvezi s centralo na Dunaju, da se bo doseglo v vseh slučajih enotno in skupno postopanje in da se bo onemogočila že v naprej vsaka medsebojna konkurenca ali motenje. Te organizacije bodo skrbele na svojih domačih sejmih v svojem okolišču za nakup in za prodajo in bodo morale biti vedno v zvezi s centralo na Dunaju, da se bo živina brez posebnih in prevelikih vožnih stroškov postavila vedno tje, kjer se po-

vprašuje po njej in kjer se za njo plača najboljša cena. Kako se bo to vedno naredilo, o tem se bode centrala ob svojem času pogovorila s tistimi organizacijami, ki se ji bodo pridružile.

Predloge, ki smo jih tukaj samo v glavnih potezah navedli, je upravni odbor sprejel.

Ker jo bilo zelo važno, da se ravnamo v tej stvari po vzorih, ki jih imamo v Nemčiji in ki so se tam obnesli, ki jih tudi lahko s primernimi, a malimi izpremembami posnemamo, je odposlala splošna zveza upokojenega tajnika c. kr. kmetijske družbe na Dunaju A. Hocheggerja, v Nemčijo, da se pouči o teh napravah. Ta je tudi natanko poročal o dotičnih napravah, posebno onih, ki jih je videl v Hamburgu in Berlinu; podal je tudi predloge, kako bi se naj te naprave primerno priredile za avstrijske razmere.

Knjigo, ki jo je izdal o tej stvari, priporočamo vsem kmetovalcem, a tudi zadrugam in gospodarskim, da se o njej poučijo. Dobi se pri splošni zvezi gospodarskih zadrug v Avstriji, na Dunaju I, Schauflergasse 6 za 1 K poštne prosto.

IV.

Poročila glede blagovnega prometa zveze.

Naročevanje semena za jesen.

Zveza namerava v kratkem času nakupiti večjo množino semena za setve

Da bomo vedeli, koliko ga moramo naročiti, prosimo vse svoje člane, naj nam nemudoma naznanijo, koliko semena nameravajo naročiti.

To ni le v našem interesu, ampak tudi in še bolj v interesu kupcev; večkrat se namreč zgodi, da nam pridejo naročila še tedaj, ko je zaloga že izpraznjena. Zato morajo kupci potem večkrat kupovati svoja semena drugod, kjer ne dobijo tako dobrih semen in kjer morajo vzeti večkrat slabo blago za neprimeroma zelo visoke cene.

Naročevanje umetnih gnojil za jesen.

Kakor nam kaže izkušnja, se kopičijo ob času sezone naročila za umetna gnojila tako, da se jih ne more vedno pravočasno izvršiti.

Posebno veliko je povprašanje za umetnim gnojilom v jeseni, ki je naravnost neznosno, če se že prej ne naročijo umetna gnojila.

Zato vabimo vse svoje člane prav vljudno, naj nam kakor hitro je mogoče, pošljejo naročila za umetna gnojila, posebno Tomaževo žlindro, kalijevo sol in kajnit ter naj nam obenem naznanijo rok do kterega se jim naj pošljejo umetna gnojila. Cene in pogoje, pod kterimi izvršujemo naročila, smo spomladi priobčili v „Zadrugi“.

V kolikor so se med tem pri različnih vrstah umetnega gnojila spremenile cene, radi na željo naznanimo.

IV.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca julija 1907. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. junija 1907	—	—	6,342.233	24	1,805.135	57	—	—
Promet julija 1907 . . .	209.220	26	363.742	83	97.985	64	130.834	96
Skupaj . . .	209.220	26	6,705.976	07	1,903.121	21	130.834	96
Proč vračila	—	—	209.220	26	130.834	96	—	—
Stanje dne 31. julija 1907 .	—	—	6,496.755	81	1,772.286	25	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. junija 1907	—	—	1.227	54	549.150	95	—	—
Promet julija 1907 . . .	29	50	32	18	28.024	75	12.045	79
Skupaj . . .	29	50	1.259	72	577.175	70	12.054	79
Proč vračila	—	—	29	50	12.054	79	—	—
Stanje dne 31. julija 1907 .	—	—	1.230	22	565.120	91	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca julija 1907 K 801.783.69

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca julija 1907 „ 40.141.22

Stanje vseh koncev julija 1907 vlog „ 6,497.986.03

Stanje vsega „ „ 1907 kredita „ 2,337.407.16

Uvoz blaga v julija 1907 „ 31.584.32

Izvoz „ „ „ 1907 „ 36.962.27

Skupni promet v julija 1907 K 68.546.59

Število pridruženih posojilnih društev koncev julija 1907: 257.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncev julija 1907: 54.

